

Vojenská tažení pustoší zemi, města, infrastrukturu, ale především životy lidí a jejich rodin. Agresoři však mají tendenci realitu manipulovat, proto ospravedlňují a zdůvodňují své kroky vysvětleními, která na první pohled znějí logicky a dokonce bohulibě. Když se však tato tvrzení podrobí kritické analýze, obvykle neobstojí. Za líbivou propagandou se nezřídka skrývá pošlapávání lidských práv a válečné zločiny. Ruská agrese na Ukrajinu roku 2022 je neospravedlnitelná podobně jako ta z roku 1968, kdy bylo okupováno Československo. Nejdříve si obě události připomeňme krátkou doplňovačkou.

Okupace Československa 1968

Invaze vojsk Varšavské smlouvy do _____ roku 1968 byl vpád armád pěti komunistických zemí v režii vedení tehdejšího _____ svazu. Okupaci podpořilo konzervativní křídlo _____ strany Československa (KSČ). Cílem bylo potlačení snah reformistů o uvolňování režimu a nastolení „socialismu s lidskou _____“. Výsledkem sice nebyly žádné územní změny v neprospěch Československa, došlo však k odstranění moderněji uvažujících členů strany, do čela státu byla instalována loutková vláda naplňující příkazy z Moskvy.

Válka na Ukrajině 2022

Ve čtvrtek 24. února 2022 brzy ráno napadla _____ armáda Ukrajinu. Ruský prezident Vladimir _____ označil akci za speciální vojenskou operaci proti údajným hrozbám, které přicházejí z Ukrajiny. Ostřelovány byly nejen vojenské, ale také civilní cíle. Situace na Ukrajině se vyhrotila předtím již v listopadu 2013, kdy proruský prezident Viktor Janukovyč odmítl podepsat dlouho plánovanou asociační dohodu s _____ unií s tím, že chce rozšířit hospodářskou spolupráci s Ruskem. Odmítnutí vyvolalo masivní _____ na kyjevském Majdanu, po následném zásahu ozbrojenců loajálních vládě zemřely desítky lidí. V únoru 2014 Janukovyč uprchl ze země a k moci se dostala prozápadní vláda. Dění na Ukrajině ale nelibě neslo Rusko, které pod záminkou ochrany svých občanů na jaře 2014 anektovalo za pomoci speciálních jednotek ukrajinský poloostrov _____.

Vojenská agrese proti určité zemi je propagandou typicky ospravedlňována údajnou snahou

- A. o záchranu skupiny osob
- B. o ochranu země nebo politického zřízení země
- C. o potlačení „nebezpečné“ skupiny osob

Podrobme nyní analýze argumentace mocenských struktur, které obhajovaly vpády vojsk cizích armád na území samostatného státu v obou historických případech. Na následující straně jsou úryvky z vyjádření Vladimira Putina ze slov, která pronesl v prvních dnech útoku na Ukrajinu v únoru 2022 a z tzv. zvacího dopisu čelných představitelů Komunistické strany Československa. V něm roku 1968 žádali tehdejšího nejvyššího představitele Sovětského svazu Brežněva o vojenskou intervenci s cílem ochránit jejich zájmy. Označte úryvky písmeny A, B, nebo C podle toho, kterému typu propagandistické manipulace jsou nejbližší. Pro přehlednost jsou zvací dopis a Putinova prohlášení označeny roky svého vzniku.

Zdroje:

Extracts from Putin's speech on Ukraine | Reuters. Breaking International News & Views | Reuters [online]. Copyright © 2022 Reuters. [cit. 01.04.2022].

Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/europe/extracts-putins-speech-ukraine-2022-02-21/>

Chci demilitarizovanou Ukrajinu, oznámil Putin. Ozbrojená země je pro něj naprosto nepřijatelná - Echo24.cz. Echo24.cz - Názorový deník [online].

Copyright © Echo Media, a.s. [cit. 01.04.2022]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SFMcy/chci-demilitarizovanou-ukrajinu-oznamil-putin-ozbrojena-zeme-je-pro-nej-naprosto-neprijatelna>

Attacking Ukraine, Putin calls for 'denazification' of country with a Jewish leader | The Times of Israel. The Times of Israel | News from Israel, the Middle East and the Jewish World [online]. Copyright © 2022 [cit. 01.04.2022]. Dostupné z: <https://www.timesofisrael.com/in-attacking-ukraine-putin-calls-for-denazification-of-country-with-jewish-leader/>

Zvací dopis. Totalita.cz. [online]. [cit. 01.04.2022]. Dostupné z http://www.totalita.cz/txt/txt_1968_dopis_zvaci.php

MARSHALL, Tim. V zajetí geografie: jak lze pomocí deseti map pochopit světovou politiku. Přeložil Jan PROKEŠ. V Praze: Rybka Publishers, 2018. ISBN 978-80-87950-49-4.

KAPLAN, Robert D. Pomsta geografie: co mapy vyprávějí o příštích konfliktech a boji proti osudu. V Praze: Bourdon, 2013. ISBN 978-80-9051-73-6-3.

1968

„... Tisk, rozhlas a televize, které jsou prakticky v rukou pravicových sil, ovlivnily veřejné mínění natolik, že se do politického života naší země začínají nyní bez odporu veřejnosti zapojovat živly nepřátelské straně. Rozněčují vlnu nacionalismu a šovinismu a vyvolávají antikomunistickou a protisovětskou psychózu...“

„... Uvědomujeme si, že pro KSSS a SSSR by tento poslední krok k ochraně socialismu v ČSSR nebyl snadný. Proto budeme ze všech sil bojovat vlastními prostředky. V případě, že by však naše síly a prostředky byly vyčerpány nebo nepřinesly pozitivní výsledky, považujte toto naše prohlášení za naléhavou prosbu a žádost o vaši akci a všestrannou pomoc...“

„... Vedení strany už není dále schopno úspěšně se hájit před útoky proti socialismu, není s to organizovat proti pravicovým silám ani ideologický, ani politický odpor. Sama existence socialismu v naší zemi je ohrožena. Politické prostředky a prostředky státní moci v naší zemi jsou nyní už do značné míry ochromeny. Pravicové síly vytvořily příznivé podmínky pro kontrarevoluční převrat...“

2022

„... Po zuby ozbrojená země s jadernými ambicemi je naprosto nepřijatelná. Objevení byt' i jen taktických jaderných zbraní na Ukrajině by pro nás znamenalo strategické ohrožení... Proč si myslíte, že dobro musí být vždy bezmocné? Dobro musí mít možnost se bránit...“

„... Od těch, kteří se chopili a drží moc v Kyjevě, požadujeme okamžité zastavení nepřátelství vůči Rusům žijícím na území nezávislé Doněcké lidové republiky a Luhanské lidové republiky. V opačném případě bude veškerá odpovědnost za případné pokračování krveprolití plně na svědomí režimu vládnoucího na území Ukrajiny...“

„... Pokud by Ukrajina vstoupila do NATO..., stupeň vojenského ohrožení Ruska se dramaticky mnohonásobně zvýší. Především bych chtěl zdůraznit, že nebezpečí náhlého úderu proti naší zemi mnohonásobně vzrostlo. Dovolte mi doplnit, že dokumenty strategického plánování USA obsahují možnost takzvaného preventivního úderu proti nepřátelským raketovým systémům. A kdo je hlavním nepřítelem pro USA a NATO? To víme také. Je to Rusko...“

„... Cílem speciální vojenské operace je chránit lid, který byl v posledních osmi letech vystaven šikaně a genocidě. A proto budeme usilovat o demilitarizaci a denacifikaci Ukrajiny...“

Vyberte jeden z obou prezentovaných příkladů agrese vůči samostatnému státu. V krátkém odstavci popište skutečný motiv vojenského tažení nezátížený výše prezentovanými propagandistickými dezinformacemi. V přemýšlení Vám mohou pomoci následující citáty:

„Ti, kdo stojí v čele Ruska ... se už několik staletí rozhlížíjí všemi směry; ze všeho nejvíc však upínají pohled na západ.“

Tim Marshall v knize V zajetí geografie, 2018

„Jsem přesvědčen, že si ničeho necení tolik jako síly a ničím nepohrdají více než slabostí, zvláště pak slabostí vojenskou.“

Winston Churchill, bývalý předseda vlády Spojeného království, 1946

„Ukrajina je klíčovým státem, který sám o sobě přetváří Rusko. Ukrajina sousedí s Černým mořem na jihu a s bývalými východoevropskými sovětskými satelity na západě a její očividná nezávislost do značné míry udržuje Rusko mimo Evropu.“

Robert D. Kaplan v knize Pomsta geografie, 2013

„Vzhlížíme k Evropě stejně, jako se venkované dívají na ty, kdo žijí v hlavním městě, s pocitem vlastní méněcennosti, ponižujeme se a napodobujeme je.“

Alexander Gercen, ruský intelektuál, 19. století